

УДК 657.1:674.8

Лищенко О. Г.¹

Сердюк А. А.²

¹канд. екон. наук, доц. ЗНТУ

²студ. гр. ФЕУЗ-622М ЗНТУ

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Враховуючи тенденцію розвитку ринкових відносин, яка показує, що невід'ємною частиною життєдіяльності підприємства є конкурентоспроможність, питання організації обліку витрат та калькулювання продукції займає одне з першочергових пунктів керування виробництвом. Проте у значній кількості вітчизняних підприємств виникають складнощі при побудові ефективною обліковою системою, що обумовлено проблемою складної структури та широкої класифікації витрат. Тому у наш час, завдання організації результативного обліку витрат залишається не тільки актуальним, а й необхідним для вирішення.

Дослідженням питань обліку витрат виробництва займалися такі вітчизняні вчені: Ф. Ф. Бутинець, П. С. Безруких, В. В. Сопко, С. В. Бойко, А. М. Герасимович, Н. М. Нечай, В. І. Стоян та інші.

Згідно з національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності»: «витрати – зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власником)» [1].

Аналіз джерел показує, що з метою швидкого отримання точних і об'єктивних даних за різновидом напрямків, економічних елементів, статтями собівартості і т. д., виникає необхідність чіткої організації обліку прямих і непрямих витрат. Оскільки одним із основних напрямків обліку є витрати підприємства, то саме точність та своєчасне відображення їх в бухгалтерському обліку може гарантувати достовірність та фінансову результативність, необхідні підприємству.

Витрати на виробництво формуються за видами виробництв і об'єктами обліку, складом, місцями виникнення і центрами відповідальності, періодами виникнення, способом включення у собівартість, дотриманням нормативів, сферою виникнення (відношенням до виробництва) тощо. Це зумовлює необхідність групування витрат за певними ознаками [2].

За способом включення до собівартості продукції (робіт, послуг) витрати поділяють на прямі та непрямі. Прямі витрати відносяться до конкретного виду продукції (робіт, послуг) і безпосередньо включаються до її собівартості. Непрямими є витрати, які не можуть бути віднесені до конкретного об'єкта витрат економічно доцільним шляхом, тому вимагають розподілу [3].

Важливим є також той факт, що останнім часом спостерігається тенденція до підвищення собівартості продукції, як наслідок збільшення тарифів, зростання цін на сировину, витрат на рекламу тощо, що також свідчить про необхідність класифікації витрат залежно від спеціалізації і оперативності обліку витрат при калькулюванні виробів. Для прийняття управлінських рішень доцільно розподілити витрати на обов'язкові, які необхідно нести підприємству під час операційної діяльності, та альтернативні (відмова від одного виду матеріалів, сировини на користь іншого) [4].

Отже, при організації обліку витрат доцільним буде розподіл на класи, враховуючи масштаби виробництва, періодичність, ступені деталізації, що в свою чергу дасть можливість більш чітко розглянути кожен напрямок за додатковими статтями (сировина, основна заробітна платня, додаткова заробітна платня, відрахування на соціальні заходи, витрати на утримання та експлуатацію обладнання, витрати на спожиті паливо та енергію і т. д.) До того ж, впровадити автоматизацію обліку, що дозволить щомісяця здійснювати оперативний контроль за витратами, отримувати інформацію про фактичний рівень відхилення від встановлених норм, виявляти джерело відхилення, встановлювати причини відхилень та приймати заходи щодо їх усунення.

З метою організації ефективної системи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції пропонуємо більш детально розглянути джерела витрат, виявити залежності чи розбіжності в структурі розподілу коштів та автоматизувати облікову систему.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Клименко О. М. Удосконалення управління витратами в бюджетних установах шляхом впровадження управлінського обліку / О. М. Клименко, О. В. Полякова // Науковий вісник ЧДІЕУ. – 2014. – № 2 (22). – С. 97–104.
2. Мороз Л. І. Теоретичні та прикладні аспекти управління прямими матеріальними і трудовими витратами підприємства / Л. І. Мороз // Вісник Нац. ун-ту «Львівська Політехніка». – 2011. – С. 212–218.
3. Скирпан О. П. Фінансовий облік: Навч. посіб. / О. П. Скирпан, М. С. Палюх. – Тернопіль: ТНЕУ, 2008. – 407 с.
4. Бурова О. М. Удосконалення обліку витрат в умовах ринкових відносин / О. М. Бурова, О. А. Сібілева, І. О. Іртішева // Економічні науки: зб. наук. праць. – 2013. – Вип. 5.1 (97). – С. 28–30.